

گزارش «وطن امروز» از ادامه روند تورمی کالاها مختلف در سال ۱۴۰۰

در انتظار تغییر

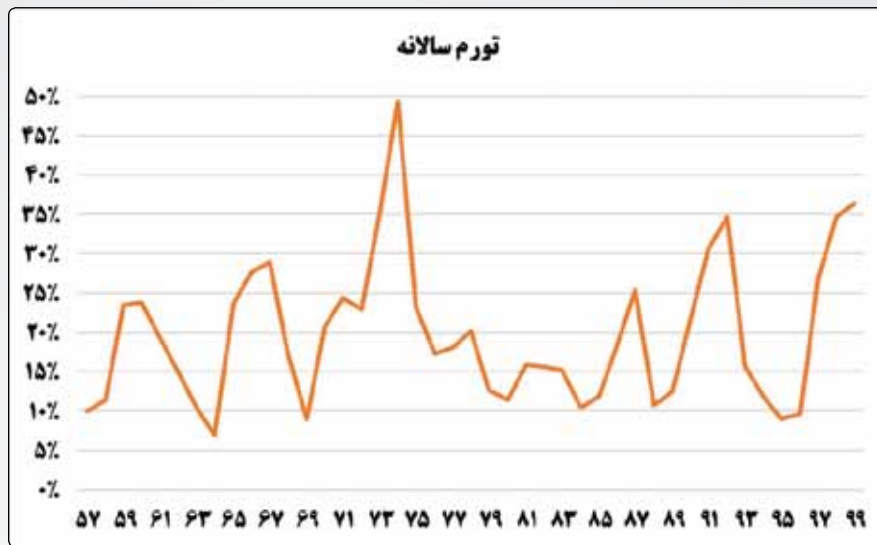
صفهای خرید مرغ در ایام عید و در شرایط کرونا همچنان ادامه داشت و قیمت هر کیلوگرم مرغ به ۴۰ هزار تومان هم رسید

گروه اقتصادی: سال ۹۹ یکی از سخت‌ترین سال‌های معیشتی برای مردم ایران بود. در این سال، رکورد تورم اقلام خوراکی با تورم نقطه به نقطه ۶۶/۶ درصدی در اسفندماه شکسته شد. از سوی دیگر، تورم عمومی اعلامی توسط مرکز آمار هم با ثبت رکورد ۳۶/۴ درصدی، رتبه دوم میزان تورم پس از انقلاب را پس از دولت مرحوم هاشمی‌رفسنجانی به خود اختصاص داد. زمانی عمق بحران معیشتی در سال گذشته مشخص می‌شود که به این موضوع توجه کنیم این شرح مصائب معیشتی گزارش رسمی یک ارگان دولتی از میزان رشد قیمت‌هاست و در حقیقت تورم بسیار فراتر از رقم‌های فوق است؛ ایضا برخی اقلام هم اساساً در سبد محاسبه میزان تورم حضور ندارند و شوریخته‌ها با وجود به پایان رسیدن سال ۹۹ روند رشد قیمت کالاها به پایان نرسیده و حتی در روزهای اخیر این روند سرعت قابل ملاحظه‌ای به خود گرفته است، به شکلی که گویی اساساً هیچ نظارتی بر بازار و چارچوبی برای قیمت‌ها وجود ندارد. البته استمرار وضعیت سال‌های اخیر برای سال ۱۴۰۰ امری عجیب و دور از ذهن نبود و تا مدامی که رویکردهای اقتصادی و سکانداری مدیریت اقتصادی دستخوش تحول نشود، نباید چشم‌انتظار بهبود شرایط اقتصادی بود؛ شاهد این مدعا هم اینکه دولتی‌ها با وجود بحران‌های اخیر نمی‌خواهند حتی در ظاهر به شکست سیاست‌های خود اعتراف کنند. آنچه در این میان عیان است اینکه هر دو به اصطلاح قله‌های تورم ایران در زمان زمامداری دولت‌هایی با تفکر اقتصادی برون‌نگر رخ داده است. این یعنی دولت‌هایی که با وعده تسهیل اقتصاد به وسیله ارتباطات خارجی روی کار آمدند، در عمل هم در ارتباط خارجی و هم در مسائل داخلی مردود بودند. در حال حاضر تمام نگاه‌ها به سمت انتخابات ریاست‌جمهوری و تغییر رویکرد اقتصادی کشور است. نباید فراموش کرد نابسامانی‌های موجود پیش از اینکه نتیجه تحریم‌ها و فشارهای خارجی باشد، نتیجه بی‌تدبیری و ضعف مدیریت داخلی است و تاسف‌بار اینکه اساساً انگیزه‌های هم‌برای حل این مشکلات از طریق روش‌های اقتصادی وجود ندارد و مسؤولان می‌کوشند آنها را از طریق همان راهی که به مردم وعده داده بودند، یعنی روابط خارجی حل کنند. اگر اقتصاد شرطی شود (آن هم به مذاکره و نگاه به بیرون)، نمی‌توان امیدوار به حل مشکلات بود. با توجه به همه آنچه گفته شد، تنها راه‌هایی اقتصاد کشور از وضعیت فعلی، تولید است؛ کلید واژه‌ای که در نامگذاری امسال از سوی رهبر انقلاب مورد توجه قرار گرفته است و یکی از مسیرهای رسیدن این به مهم، حمایت از قدرت خرید مردم است. مقام معظم رهبری در این باره فرمودند: یک کمک عمده برای تولید این است که قدرت خرید مردم بالا برود، و آنگاه تولید شد و تقاضای مردمی وجود نداشت، تولید شکست می‌خورد.

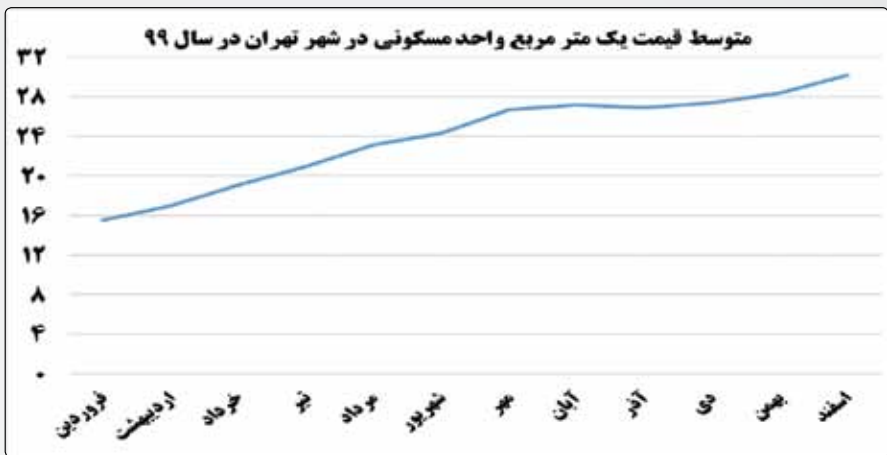
رکورد شکنی‌های پی‌درپی تورم در دولت روحانی

سال ۹۹ در حالی به پایان رسید که به گواه گزارش مرکز آمار، نرخ تورم به بالاترین سطح در ربع قرن اخیر رسید. طبق گزارش مرکز آمار، در پایان اسفندماه سال ۹۹ نرخ تورم سالانه به ۳۶/۴ درصد و نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه ۴۸/۷ درصد افزایش یافت. در این میان تورم اقلام خوراکی با شدت بسیار بیشتری در حال افزایش است به طوری که نرخ تورم نقطه به نقطه اقلام خوراکی در پایان اسفندماه سال گذشته به ۶۶/۶ درصد افزایش یافت، نگاهی به وضعیت تورمی سال‌های گذشته نشان می‌دهد مردم در سال ۹۹ پس از سال ۷۴ گرفتار بالاترین نرخ تورم در تاریخ پس از انقلاب شدند. نگاهی به وضعیت تورم سال‌های گذشته نشان می‌دهد دولت سازندگی با ثبت تورم ۴۹/۴ درصد در سال ۷۴ بیشترین تورم را به نام خود ثبت کرده است. پس از دولت سازندگی حالا دولت روحانی حائز بالاترین تورم در تاریخ پس از انقلاب است. بویژه طی ۳ سال اخیر نرخ تورم با طلی روندی صعودی به بیش از ۳۰ درصد رسید. در حالی که به نظر می‌رسد پس از فروکش کردن اثر تحریم، تورم در کشور بتدریج روند نزولی را طی کند، از اوایل سال ۹۹

سرنیاه برای مردم آرزو شد

رشد افسارگسیخته قیمت‌ها در سال ۹۹ تقریباً تمام بخش‌های اقتصاد کشور را در بر گرفت. با این حال، یکی از بخش‌هایی که رشد قیمت در آن به طور چشمگیری ملموس بود، بخش مسکن بود. از اوایل سال ۹۹ قیمت مسکن و اجاره‌ها با شیب تندی افزایش یافت. اخیراً هم بانک مرکزی با انتشار گزارشی از بازار مسکن در شهر تهران اعلام کرد متوسط قیمت هر مترمربع واحد مسکونی در شهر تهران از ۳۰ میلیون تومان فراتر رفت و به ۳۰ میلیون و ۲۷۰ هزار تومان رسید. گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد قیمت هر مترمربع واحد مسکونی در اسفندماه سال ۹۹ نسبت به اسفندماه سال ۹۸ (تورم نقطه به نقطه) ۹۲/۷ درصد افزایش یافته است. رشد شدید قیمت مسکن در کشور بویژه شهرهای بزرگ تامین سرنیاه برای بخش بزرگی از جامعه را تقریباً غیرممکن کرده است. این شرایط حتی اجاره مسکن را هم برای اقشار متوسط و کم‌درآمد بسیار سخت کرده است. رشد انفجاری قیمت مسکن در شرایطی رخ داده که دولت روحانی از ابتدای آغاز به کار خود در سال ۹۲ بارها نسبت به تامین مسکن در شأن مردم وعده داد و در مقابل به پروژه عظیم مسکن مهر به عنوان طرح دولت قبل در اسفندماه سال ۹۹ نسبت به اسفندماه سال ۹۸ (تورم نقطه به نقطه) ۹۲/۷ درصد افزایش یافته است. رشد شدید قیمت مسکن برای تبدیل مسکن از کالایی سرمایه‌ای به کالایی مصرفی از سوی دیگر باعث تشدید بحران مسکن در سال‌های اخیر شد. دولت روحانی در تمام این سال‌ها، هیچ اقدامی برای ساماندهی بازار مسکن از قبیل تدوین لایحه‌ای برای تصویب قانون مالیات بر عایدی سرمایه، مالیات بر زمین، مالیات بر خانه‌های خالی و... نکرد و نتیجه این اهمال، رشد انفجاری قیمت مسکن در سال‌های اخیر بود. هر چند در نهایت با آغاز به کار مجلس یازدهم، بخشی از این موارد نظیر مالیات بر خانه‌های خالی به تصویب رسید تا زمینه برای سامان‌بخشی به این بازار برای همیشه فراهم شود.

مرغ، نمک مدیریت بازار!

بررسی قیمت ۲۰ قلم از اقلام عمده سفره خانوار در سال ۹۹ نشان می‌دهد از اول فروردین تا پایان اسفندماه سال گذشته قیمت این ۲۰ قلم به‌طور میانگین ۱۰۰ درصد رشد داشته است

اقلام	واحد مبادله	فروردین (تومان)	اسفند (تومان)	تغییر (درصد)
مرغ	یک کیلوگرم	۱۱۶۰۰	۲۷۹۰۰	۱۴۰
روغن نباتی جامد	یک کیلوگرم	۹۲۰۰	۲۱۸۰۰	۱۳۷
برنج خارجی	یک کیلوگرم	۱۰۴۰۰	۲۴۰۰۰	۱۳۲
خامه پاستوریزه	۲۰۰ گرم	۵۸۰۰	۱۳۰۰۰	۱۲۲
کره پاستوریزه	۱۰۰ گرم	۴۶۰۰	۱۰۰۰۰	۱۱۲
تخم‌مرغ	یک کیلوگرم	۱۱۴۰۰	۲۳۴۰۰	۱۰۶
نخود	یک کیلوگرم	۱۳۱۰۰	۲۷۰۰۰	۱۰۵
عدس	یک کیلوگرم	۱۴۶۰۰	۲۹۰۰۰	۹۹
برتقال داخلی	یک کیلوگرم	۸۱۰۰	۱۵۷۰۰	۹۳
لپه	یک کیلوگرم	۱۹۱۰۰	۳۶۷۰۰	۹۳
کنسرو ماهی تن	۱۸۰ گرم	۱۳۸۰۰	۲۵۶۰۰	۸۵
قارچ	یک کیلوگرم	۱۷۸۰۰	۳۳۰۰۰	۸۴
مغز گردو	یک کیلوگرم	۱۴۲۰۰۰	۲۵۷۰۰۰	۸۰
لوبیا قرمز	یک کیلوگرم	۱۷۶۰۰	۳۱۵۰۰	۷۸
شیر پاستوریزه	یک لیتر	۶۱۰۰	۱۰۷۰۰	۷۴
لوبیا چیتی	یک کیلوگرم	۲۰۰۰۰	۳۴۷۰۰	۷۴
پنیر ایرانی	۵۰۰ گرم	۱۱۰۰۰	۱۹۰۰۰	۷۱
روغن مایع	۹۰۰ گرم	۸۷۰۰	۱۴۵۰۰	۶۶
سیب‌زرد	یک کیلوگرم	۸۹۰۰	۱۴۷۰۰	۶۵
قند	یک کیلوگرم	۸۵۰۰	۱۴۰۰۰	۶۴

منبع: بررسی‌های میدانی

در بین تمام اقلام خوراکی و غیرخوراکی، نحوه توزیع و تنظیم بازار مرغ را می‌توان عصاره مدیریت دولت دانست. ۷ ماه از تشکیل صف‌های طولانی برای خرید مرغ و روغن می‌گذرد و تاکنون هیچ درمانی برای این عارضه اقتصادی توسط مسؤولان اقتصادی کشور اندیشیده نشده است؛ برخی از توزیع وزارت صمت ایراد می‌گیرند، بعضی به میزان تولید وزارت جهاد کشاورزی خرده می‌گیرند، گروهی مشکل را نبود نظارت سازمان تعزیرات و ستاد تنظیم بازار می‌دانند و در نهایت، برخی کارشناسان معتقدند بدسلیقگی ارزی بانک مرکزی پدیدآورنده چنین شرایطی است. فارغ از دلیل چنین اتفاقی، آنچه در عمل در حال رخ دادن است، فشار به مردم و خدشه‌دار شدن کرامت آنهاست. تلخی گرانی و کمیابی مرغ در روزهای عید نوروز دوچندان شد. با آنکه نیاز به این کالا برای افزایش پیدا کرده و این موضوع هم اتفاقی قابل پیش‌بینی برای مسؤولان بود اما هیچ تدبیری در این رابطه اندیشیده نشد. قیمت مرغ در ایام عید نوروز مانند دلار در روزهای عادی پرنوسان بود و در خرده‌فروشی‌هایی که مرغ دولتی عرضه نمی‌کردند، بین کیلویی ۲۵ تا ۴۰ هزار تومان فروخته می‌شد. ایضا برای خرید دولتی هم که به صورت محدود به هر شهروند تنها ۲ عدد فروخته می‌شد، باید به طور متوسط یک ساعت در صف می‌ایستادید. بررسی بازار مرغ و تخم‌مرغ در ایام نوروز امسال بیانگر محقق‌نشدن وعده‌های مسؤولان تنظیم بازار برای افزایش عرضه و کاهش یا تثبیت قیمت‌ها و از طرفی رسیدن نرخ خرده‌فروشی این ماده پروتئینی به هر کیلوگرم ۴۰ هزار تومان است. قیمت مرغ در ۳ ماه پایانی سال ۹۹ در حالی سیر صعودی به خود گرفت که از قبل تولیدکنندگان دام و طیور در باره محقق‌نشدن وعده‌های مسؤولان برای رشد عرضه ندهاده‌ها و در نتیجه افزایش قیمت هر کیلوگرم مرغ تا مرز ۵۰ هزار تومان و هر شانه تخم‌مرغ تا مرز ۴۰ هزار تومان در ایام نوروز به دلیل رشد هزینه تمام شده و کاهش تولید این محصولات پروتئینی هشدار داده بودند. رشد روزافزون قیمت مرغ در حالی بود که با دستور حسن روحانی، رئیس‌جمهوری در ایام تعطیلات نوروزی قرارگاه ساماندهی مرغ و تخم‌مرغ کشور به ریاست وزیر جهاد کشاورزی تشکیل شد اما تشکیل این قرارگاه نیز نه تنها تأثیری در بهبود شرایط بازار مرغ و تخم‌مرغ نداشت، بلکه تنها دستاورد آن افزایش قیمت مصوب

تأثیر افزایش نرخ مصوب بر گرانی مرغ

افزایش نرخ مصوب مرغ و تخم‌مرغ از ۲۰ هزار و ۴۰۰ به ۲۴ هزار و ۹۰۰ تومان قبلی به ۲۴ هزار و ۹۰۰ تومان بود که خود عاملی برای گرانی قیمت خرده‌فروشی مرغ تازه تا ۵۲ هزار تومان به دلیل رشد نسبی تقاضا در روز سیزدهم شد. ■ **تأثیر افزایش نرخ مصوب بر گرانی مرغ** افزایش نرخ مصوب مرغ و تخم‌مرغ از ۲۰ هزار و ۴۰۰ به ۲۴ هزار و ۹۰۰ تومان در قرارگاه ساماندهی مرغ و تخم‌مرغ کشور، نه تنها موجب رضایت مرغداران نشد، بلکه زمینه کمبود و گرانی بیشتر این ماده پروتئینی در بازار خرده‌فروشی را فراهم کرد. این افزایش قیمت در حالی بود که چندی پیش علی‌ربیعی، سخنگوی دولت تأکید کرد دولت هیچ برنامه‌ای برای افزایش قیمت کالاها بویژه کالاهای اساسی تا پایان کار خود ندارد اما رشد ۴ هزار و ۵۰۰ تومانی نرخ مصوب، وضعیت عرضه و قیمت مرغ در بازار آزاد را بدتر کرد و موجب طولانی‌تر شدن صف‌های خرید مرغ در مراکز عرضه دولتی مانند میادین میوه و تره‌بار و برخی واحدهای صنفی عرضه‌کننده مرغ به نرخ مصوب دولتی شد. ■ **ممنوعیت مجدد عرضه مرغ قطعه‌بندی شده** برخورد با عرضه مرغ قطعه‌بندی شده یکی از تدابیری است که قبلاً مسؤولان برای مقابله با گرانفروشی مرغ در واحدهای